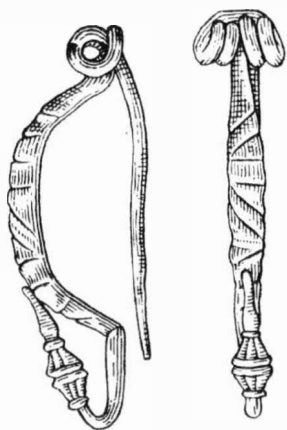

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1972

BRNO 1973

letech dokládají nálezy, které v terénu vytvářejí souhrně širší region. Které z níže uvedených poloh na sebe navazují nebo přímo spolu souvisejí, může ukázat pouze výzkum; uvádíme je proto tak, jak byly L. Medunou nalezeny a označeny.

„Nad novým rybníkem Belka“ získal fragmenty stěn z hřebenovaných, rozměrných zásobnicových nádob z tuhového materiálu. V trati „na Belkách“ nalezl obdobné zlomky, dále části stěn z menších hřebenovaných tuhových situl aj. Pozoruhodným a unikátním nálezem z této trati je drobný okrajový zlomek terra sigillata. Z trati „Pastviště“ náleží k laténskému inventáři zlomky esovitých misek, nádob, okrajových částí a stěn hřebenovaných situl z tuhového materiálu. Halštatská keramika je reprezentována okrajovými partiemi i zlomky stěn, zdobenými prstovanou páskou, fragmenty jemnějšího zboží atd. Nálezy z trati, označené jako „Pastviště 1 a 2 P.“ doplňují obraz laténského osídlení o tvary misek s esovitými i zataženými okraji, tenkostěnné situlky s horizontálně vhlazovanými pásy, přetínajícími hřebenování, fragmenty velkých hřebenovaných situl, kolečka ze střepů ap. Pro kulturní zařazení do užšího okruhu je významná keramika se silnou příměsí svoru; na jednom fragmentu se vyskytl nátěr okraje černou smůlou atd. Z trati „Horní Osek“ lze uvést z halštatského sídlíštního materiálu zlomky misek se zataženými okraji, stěny situl zdobené prstovanou páskou a zhotovené z tuhového materiálu, přeslen hruškovitého tvaru, mazanici ap.

K halštatským nálezům lze poznamenat, že se objevují při nových výzkumech¹ spolu s laténskou keramikou. Keramiku se silnou příměsí svoru, charakteristickou pro jihozápadní část Moravy, nacházíme spolu s pozdnělaténskou malovanou keramikou ve Střelicích,² keramikou s okraji opatřenými černým smolným nátěrem, jako je tomu v našem případě, aj. mladými prvky.

Do těchto dvou úseků lze rámcově shora uvedený získaný materiál chronologicky zařadit.

Poznámky:

¹ L. Meduna, Archeologické nálezy z povodí Želetavky a Bihanky na západní Moravě, Sborník II. Fr. Vildmeci k pětadesátinám, ČSAV Brno 1963, 79–82.

² K. Ludikovský, Zprávy o výzkumech v Šakvicích (PV 1971, Brno 1972, 69) a Bulharech (v tomto svazku).

³ Vl. Podborský — V. Vildmec, Pravěk Znojemska, Brno 1972, tab. B.

Hallstatt- und latènezeitliche Fundorte in Police bei Jemnice (Bez. Třebíč). Durch eine sorgfältige Sammeltätigkeit von L. Meduna hat man viele neue Belege von der prähistorischen Besiedlung der Lokalität und ihrer breiteren Umgebung gewonnen. Wir führen die Ergebnisse der letzten zwei Jahre in der Reihenfolge an, so wie sie gewonnen und verzeichnet wurden.

„Nad novým rybníkem Belka“ gewann er Wandbruchstücke von Vorratsgefäßen aus Graphitton. In der Flur „Na Belkách“ fand er ähnliche Bruchstücke, Wandteile von kleineren Situlen u. ä. Ein unikater Fund von derselben Flur ist das Fragment einer Terra sigillata. Aus der Flur „Pastviště“ gehören zum latènezeitlichen Inventar Bruchstücke von Schüsseln, Gefäßen, usw. Die Funde, welche als „Pastviště 1 und 2 P“ bezeichnet sind, ergänzen das Bild der latènezeitlichen Besiedlung. Für die kulturelle Einreihung in den engeren Umkreis ist die Keramik mit einer starken Glimmerbeimengung bedeutend; auf einem Fragment kam ein Anstrich des Randes mit schwarzem Pech vor usw. Aus der Flur „Horní Osek“ können aus der hallstattzeitlichen Siedlung Schüsselbruchstücke, Situlenwände aus Graphitton u. ä. angeführt werden.

Zu den hallstattzeitlichen Funden kann bemerkt werden, dass einige von den angeführten Elementen bei neuen Grabungen² gemeinsam mit latènezeitlicher, Drehscheibe Keramik erscheinen. Die Keramik mit einer starken Glimmerbeimengung, welche für den südwestlichen Tell Mährens charakteristisch ist, findet man mit der spätlatènezeitlichen bemalten Keramik in Střelice,³ mit der Keramik, deren Ränder mit schwarzem Pechanstrich versehen sind, wie dies bei unserem Beispiel der Fall ist und mit anderen jungen Elementen zusammen.

In diese Zeitspanne — oder besser — in diese zwei Abschnitte, kann rahmenhaft das angeführte Material chronologisch gegliedert werden.

HALŠTATSKÝ SÍDELNÍ OBJEKT V PÍSKOVNĚ V BULHARECH (okr. Břeclav)

KAREL LUDIKOVSKÝ, AŮ ČSAV BRNO
(Tab. 21–22)

Rozšiřováním těžebních ploch pískovny, nacházející se po levé straně silnice Milovice—Bulhary, byly po sejmutí ornicevé vrstvy buldozerem zachyceny mezi pravěkými (viz též zprávu J. Říhových

ského) i mladšími (středověkými) též jeden sídelní objekt halštatský; naleziště není v tomto směru neznámé¹. Výzkumné práce v terénu i grafickou dokumentaci provedl velmi pečlivě S. Stuchlík z AÚ ČSAV v Brně.

Zahloubený objekt obdélného tvaru byl narušen ze strany SSZ odebráním písku. Dochovaná část jámy měla po začištění úrovně pod odebranou ornici rozměry 4,80 × 4,80 m. Šikmé stěny zmenšovaly rozměry jámy ke dnu v hloubce 0,84 m na šíři 3,80 a délku 4,80 m. Ve střední části dna, poněkud posunuté k severu, byly dvě kúlové jamky o \varnothing 0,32 a 0,34 m, zahloubené jen 0,05 m pod jeho úroveň. Při JJZ nároží, na ploše o průměru cca 0,50 m se nacházela větší nahromadění uhlíků, popele a drobných fragmentů mazanice. Zbývající výplň jámy tvořila černá, popelovitá hlína bez bližší čitelnosti jednotlivých vrstev.

Z kovového inventáře lze uvést pouze zlomek náramku, stočeného z bronzového plechu. Pozoruhodný je však keramický obsah, výstižně zrcadlící atmosféru doznívajícího halštatského a nastupujícího laténského slohu. Převážná část keramiky je vyrobena v ruce: náleží k ní misky se zataženým okrajem, hluboké mísy, části hrnců a situl, zdobené prstovými důlky v liniích i v ploše těla nádoby, části rozměrných, z tuhy vyrobených nádob ap. Na kruhu vyrobené zboží obsahuje převážně misky s esovitou profilací stěn, a to hladké nebo zdobené horizontálními žlábkami, části nádoby z tuhového materiálu, zdobené na pohrdlí šikmými vrypy v řadách na způsob větvičkového ornamentu apod.

V ruce robená keramika je provedena v duchu halštatského tvarového a estetického cítění; na kruhu zhotovené zboží se připíná k okruhu starolaténské kolkevané keramiky. Shodné prvky nacházíme mj. např. v jámě, odkryté M. Chleborádem v Koryčanech², jejíž jednotný obsah připomíná odpadovou jámu neb jiný objekt spojený s výrobou tohoto druhu zboží. Podobný obsah i chronologickou pozici jako má jáma v Bulharech, má i loňského roku odkrytý objekt v Šakvicích³.

P o z n á m k y :

¹ B. Klíma, Zachraňovací akce u Bulhar (o Břeclav). PV 1970, Brno 1971, 79.

² Al. Procházka, Gallská kultura na Vyškovsku, Vyškov 1933, tab. 1; J. Filip, Keltové ve střední Evropě, Praha 1956, 184, tab. LXXII

Hallstattzeitliches Siedlungsobjekt in der Sandgrube in Bulhary (Bez. Břeclav). Durch die Erweiterung der Förderungsflächen in der Sandgrube, welche sich auf der linken Seite der Strasse Milovice—Bulhary¹ erstreckt, hat man ausser anderem ein hallstattzeitliches Siedlungsobjekt erfasst. Die Ausgrabungsarbeiten im Terrain und die Dokumentation führte sorgfältig Dr. S. Stuchlík vom AÚ ČSAV in Brno durch.

Das untersuchte Objekt war von der NNW Seite durch die Sandabnahme gestört worden. Der erhaltene Teil, hatte eine viereckige Form im Ausmasse von 4,80 × 4,80 und einer Tiefe von 0,84 m. Im mittleren Teil des Bodens fand man 2 Pfostengruben.

Von dem Metallinventar kann das Bruchstück eines Armringes angeführt werden. Der keramische Inhalt widerspiegelt ausdrucksvoll die Atmosphäre des ausklingenden hallstatt — und des beginnenden latènezeitlichen Stiles. Der überwiegende Teil ist handgefertigt. Die Drehscheibenkeramik, enthält überwiegend Schüsseln mit S-förmiger Wandprofilierung, glatte oder mit horizontalen Rillen verziert.

Die handgemachte Keramik ist im Geiste der hallstattzeitlichen formlichen sowie technologischen Auffassung durchgeführt; eine ähnliche Zusammensetzung hatte auch das Siedlungsobjekt in Šakvice, welches im vorigen Jahr³ abgedeckt wurde. Die Drehscheibenkeramik knüpft an den Stil der frühlatènezeitlichen Stempelkeramik an; übereinstimmende Elemente finden wir z. B. in der Grube, welche M. Chleborád in Koryčany² abdeckte.

VÖRLÄUFIGE GRABUNGSERGEBNISSE AUF DER HALLSTATT- UND LATÈNEZEITLICHEN SIEDLUNG BEI POLEŠOVICE IM JAHRE 1972

(Bez. Uherské Hradiště)

ROBERT SNÁŠIL, Slovákcké muzeum, Uherské Hradiště —
KAREL LUDIKOVSKÝ, AÚ ČSAV Brno

(Taf. 23—26)

Parallel mit der Grabung der älteren Entwicklungsphase der frühmittelalterlichen Siedlung Záblačany¹, wurden in der heurigen Grabungssaison weitere neue Erkenntnisse über die hallstatt- und latènezeitliche Besiedlung dieser Lokalität² gewonnen.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1972

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulik

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Řihovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

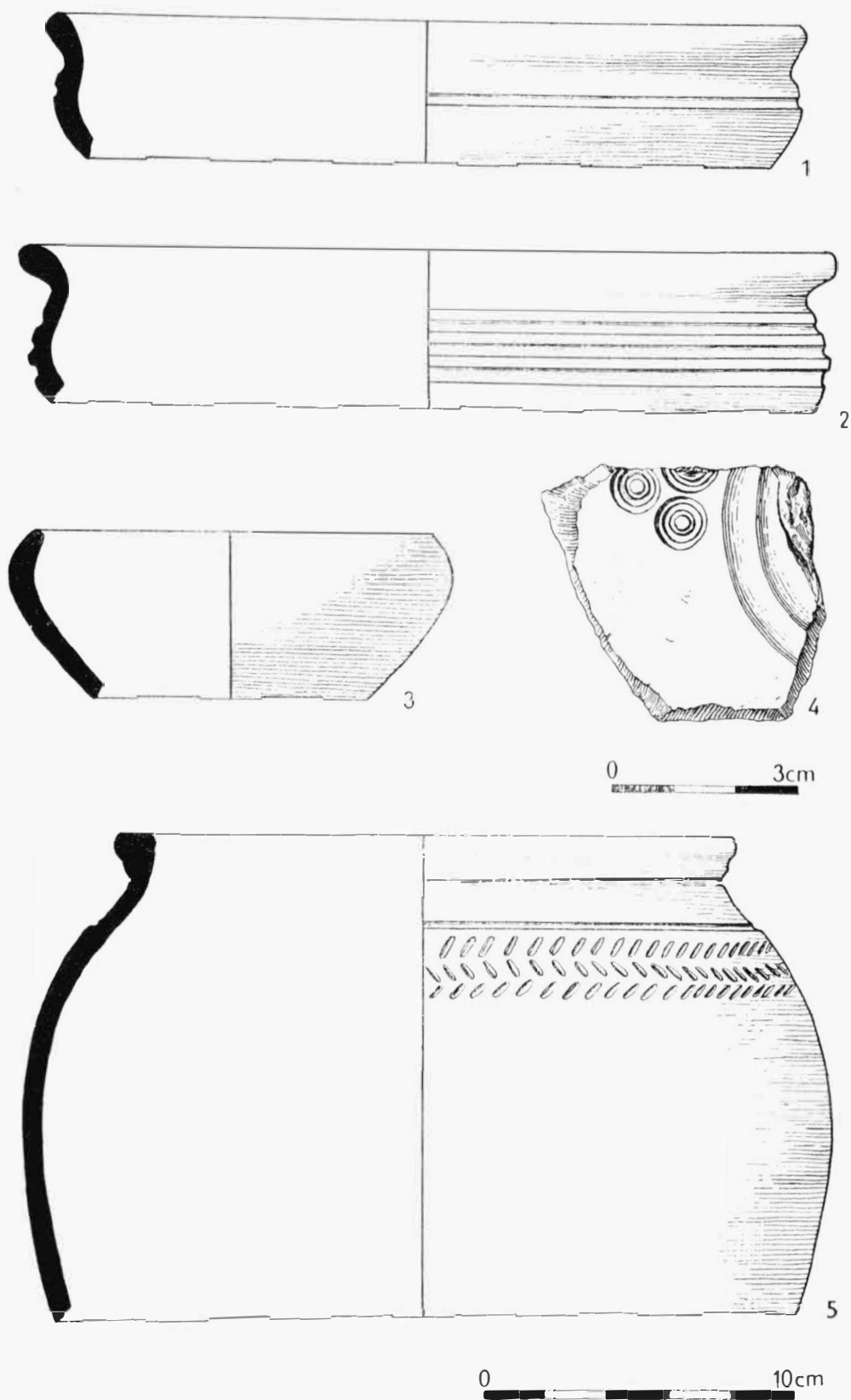
Kresby: Doc. dr. B. Klíma, M. Bálek, A. Životská

Na titulní obálce: laténská spona z Rajhradu

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

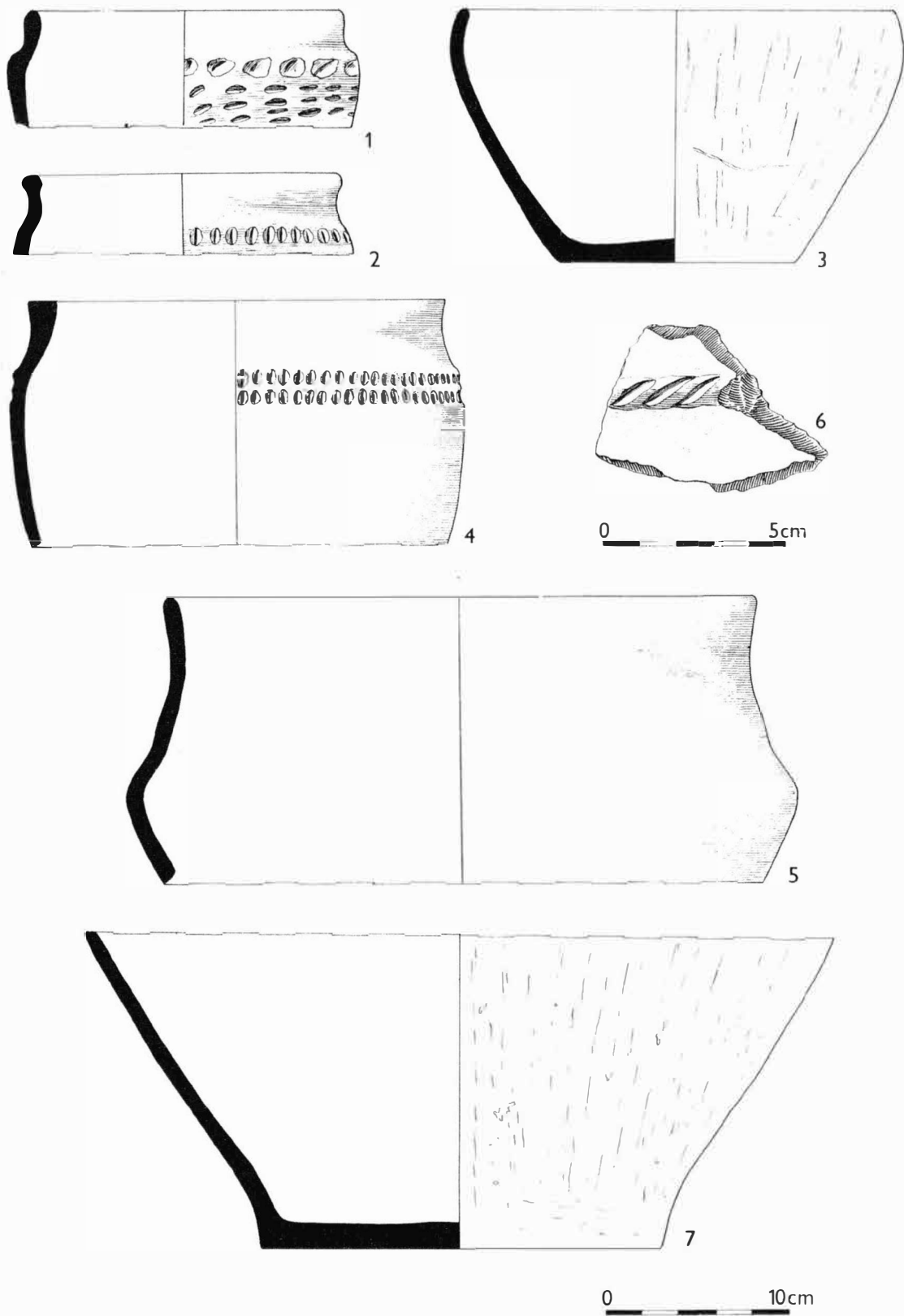
Evidenční číslo ÚVTEI—73332

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejně

Tab. 21

Bulhary (okr. Břeclav). Výběr na kruhu robené keramiky. — Auswahl an Drehscheibekeramik.

Tab. 22

Bulhary (okr. Břeclav). Výběr v ruce robené keramiky. — Auswahl an handgemachter Keramik.